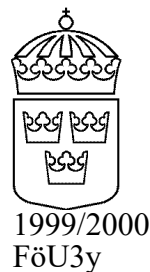

Försvarsutskottets yttrande

1999/2000:FöU3y

Ramar för utgiftsområde 6 Totalförsvaret

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition 1999/2000:1 Budgetpropositionen för 2000 såvitt avser förslag till utgiftsramar m.m., jämte motioner.

Försvarsutskottet

Regeringen

Utgiftsområdet omfattar militärt försvar, civilt försvar, Kustbevakningen, nämnder samt totalförsvargemensamma verksamheter (tidigare benämnt stödverksamhet till det militära och civila försvaret). Vidare ingår även internationell fredsfrämjande verksamhet med svensk trupp utomlands, verksamhet som bedrivs av Kustbevakningen, Statens räddningsverk avseende freds räddningstjänst, vissa nämnder och Sprängämnesinspektionen.

För år 1999 uppgår anvisade medel enligt statsbudgeten till 44,1 miljarder kronor, varav 39,8 miljarder kronor till det militära försvaret, 2,4 miljarder kronor till det civila försvaret och 1,9 miljarder kronor till övrig verksamhet.

Nu gällande försvarsbeslutsperiod omfattar åren 1997–2001. En säkerhetspolitisk kontrollstation genomfördes våren 1999 (prop. 1998/99:74, bet. 1998/99:FöU5, rskr. 1998/99:224, bet. 1998/99:UFöU1, rskr. 1998/99:222). Riksdagen biföll regeringens förslag som innebär en ändrad inriktning av totalförsvaret. Den ekonomiska ramen för varje år under nästa försvarsbeslutsperiod åren 2002–2004 skall vara 4 miljarder kronor mindre än ramen för år 2001. Utöver detta anslås ett omställningsbidrag med 3 miljarder kronor år 2002 och med 1 miljard kronor år 2003. Vidare tas den särskilda uppräkningen av anslaget för anskaffning av materiel, den s.k. teknikfaktorn, bort fr.o.m. år 2000. Mot bakgrund av den säkerhetspolitiska kontrollstationen har ett förändringsarbete påbörjats för att anpassa verksamheten till de minskade ekonomiska ramarna. Regeringen avser att återkomma under hösten 1999 till riksdagen med en proposition med förslag till omstrukturering av totalförsvaret.

Riksdagen har den 14 juni 1999 godkänt regeringens förslag att ställa en väpnad styrka till förfogande som ett svenskt bidrag till en internationell fredsstyrka i Kosovo. Som en del av den totala finansieringen kommer ut-

giftsområdet att tillföras 400 miljoner kronor för år 2000. Från och med år 2000 förs ett nytt anslag upp under utgiftsområde 6, anslaget C 6 Sprängämnesinspektionen. Ramen för utgiftsområdet har också justerats för premier för statens avtalsförsäkringar. Ramen för utgiftsområdet har därför ökat med 1 792 miljoner kronor jämfört med bedömningen i regeringens ekonomiska vårproposition.

Ramen för utgiftsområdet föreslås år 2000 uppgå till 46 649 miljoner kronor. För åren 2001 och 2002 beräknas preliminärt 46 061 respektive 45 129 miljoner kronor.

- År 2000 46 649 miljoner kronor
- År 2001 46 061 miljoner kronor
- År 2002 45 129 miljoner kronor

Motionerna

Moderata samlingspartiet framhåller i Fi209 att försvarets verksamhet har drabbats hårt av regeringens löftesbrott och oförmåga att i tid samla sig till ett nytt försvarsbeslut. Redan hösten 1997 stod det klart att 1996 års försvarsbeslut havererat. Under åren 2000 och 2001 saknas medel för nödvändig utveckling av våra förband. Försvaret bör i enlighet med tidigare riksdagsbeslut engångsvis få ersättning för den fulla tillämpningen av anslagsförordningen. Anslaget för anskaffning av ny materiel bör även fortsättningsvis räknas upp med den s.k. teknikfaktorn.

Moderata samlingspartiet anser vidare att anslaget A 2 Fredsfrämjade truppinsatser i sin helhet bör föras över till utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Kristdemokraterna anser i Fi210 att de ekonomiska ramar som regeringen och Centerpartiet kommit överens om innebär dramatiska nedskärningar för Försvarsmakten. Kristdemokraterna kan inte medverka till ett sådant beslut. För att undvika materielförstöring, vidmakthålla kompetens och en stabil grund för anpassningsförmågan avsätter Kristdemokraterna 1 300, 400 respektive 1 000 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslår under åren 2000–2002. Dessutom bör dagersättningen för totalförsvarspliktiga höjas med 10 kr per dag. För detta avsätts 50 miljoner kronor. Vidare bör utgiftsramen höjas med 40 miljoner kronor för att kunna öka Kustbevakningens resurser.

Folkpartiet liberalerna framhåller i Fi212 att de inte avviker från regeringens beräknade utgiftsramar för åren 2000 och 2001. Folkpartiet anser emellertid att försvaret i samband med den nya försvarsbeslutsperioden år 2002 behöver 1 miljard kronor mer än vad regeringen räknar med för att klara omställningen till de nya förutsättningarna.

Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet de gröna delar regeringens uppfattning om totalförsvarsutgifterna åren 2000–2002. Förslagen ser sammanfattningsvis ut på följande vis:

<u>Miljoner kronor</u>	<u>År 2000</u>	<u>År 2001</u>	<u>År 2002</u>
Regeringen (samt v, c och mp)	46 649	46 061	45 129
Moderata samlingspartiet	+ 3 400	+ 2 748	+ 1 892
Kristdemokraterna	+ 1 390	+ 400	+ 1 000
Folkpartiet liberalerna	-	-	+ 1 000

Nu gällande försvarsbeslutsperiod omfattar åren 1997–2001. I samband med den säkerhetspolitiska kontrollstation som genomfördes våren 1999 beslutade riksdagen bl.a. om de ekonomiska riktlinjerna för utgiftsområdet under perioden 2000–2004. Den ekonomiska ramen för varje år under *nästa* försvarsbeslutsperiod, dvs. åren 2002–2004 skall vara 4 miljarder kronor lägre än ramen för 2001. Utöver detta skall emellertid anslås ett särskilt omställningsbidrag med 3 miljarder kronor år 2002 och med 1 miljard kronor år 2003. Utskottet konstaterar att regeringens förslag för år 2000 samt beräknade utgifter för åren 2001–2002 ligger i linje med riksdagens beslut. Någon omprövning av dessa riktlinjer är enligt utskottets mening inte nu motiverad.

För att finansiera den svenska fredsfrämjande insatsen i Kosovo behöver utgiftsområdet tillföras ytterligare resurser för att inte statsmakterna skall behöva vidta drastiska ingrepp i den beslutade försvarsplaneringen. Utskottet ställer sig därför bakom förslaget att tillföra utgiftsområdet 400 miljoner kronor för ändamålet.

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat förslag från Moderata samlingspartiet att föra över utgifterna för fredsfrämjande truppinsatser till utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Riksdagen beslutade redan våren 1996 att dessa skall finansieras inom utgiftsområde 6 Totalförsvar. Någon omprövning av detta bör enligt utskottet inte ske inför beredningen av budgeten för år 2000.

Utskottet anser sålunda att regeringens förslag beträffande ram för utgiftsområde 6 Totalförsvar och preliminära ramar för 2001–2002 bör bifallas av riksdagen. Motionerna Fi209, Fi210 och Fi212 bör därför avslås i dessa delar.

Stockholm den 21 oktober 1999

På försvarsutskottets vägnar

Henrik Landerholm

I beslutet har deltagit: Henrik Landerholm (m), Tone Tingsgård (s), Karin Wegestål (s), Åke Carnerö (kd), Olle Lindström (m), Rolf Gunnarsson (m), Håkan Juholt (s), Berit Jóhannesson (v), Margareta Viklund (kd), Erik Arthur Egervärn (c), Laila Bäck (s), Berndt Sköldestig (s) och Nils-Göran Holmqvist (s).

Avvikande meningar

1. Henrik Landerholm, Olle Lindström och Rolf Gunnarsson (alla m) anför:

Försvarets verksamhet har redan drabbats hårt av regeringens löftesbrott och oförmåga att i tid samla sig till ett nytt försvarsbeslut. Redan hösten 1997 stod det klart att 1996 års försvarsbeslut havererat. Det saknas fortfarande ett underlag från regeringens sida när det gäller att ta ställning till försvarsutgifternas långsiktiga utveckling. Försvaret bör i enlighet med tidigare – eniga – riksdagsuttalanden engångsvis få ersättning för den fulla tillämpningen av anslagsförordningen. Anslaget för anskaffning av ny materiel bör även fortsättningsvis räknas upp med den s.k. teknikfaktorn. Regeringens förslag leder till att det under åren 2000 och 2001 saknas medel för nödvändig utveckling av våra förband.

Moderata samlingspartiet anser vidare att anslaget A 2 Fredsfrämjande truppinsatser i sin helhet bör föras över till utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

2. Åke Carnerö och Margareta Viklund (båda kd) anför:

De ekonomiska ramar som regeringen och Centerpartiet kommit överens om innebär alltför dramatiska nedskärningar för Försvarsmakten. Dessa ramar ger ringa trovärdighet åt viljan att utforma ett nytt försvar. Kristdemokraterna kan inte medverka till ett sådant beslut. För att undvika materielförstöring, vidmakthålla kompetens och en stabil grund för anpassningsförmågan avsätter Kristdemokraterna 2,7 miljarder kronor mer än vad regeringen föreslår under åren 2000–2002. Dessutom bör dagersättningen för totalförsvarspliktiga snarast höjas med 10 kr per dag. För detta avsätts 50 miljoner kronor. Vidare bör utgiftsramen höjas med 40 miljoner kronor för att kunna öka Kustbevakningens resurser, genomföra de internationella åtagandena samt fylla behovet av gränskontroll och miljöräddning till sjöss.

3. Lars Ångström (mp) anför:

Med undantag för åren 1990–1991 har Sveriges utgifter för ett militärt invasionsförsvar aldrig varit högre än under 1999. Samtidigt medger militären att något militärt invasionshot inte existerar. Varken nu eller under överskådlig framtid.

Det är därför med tillfredsställelse Miljöpartiet noterar att regeringen och en riksdagsmajoritet numera delar vår uppfattning att även Sverige skall minska sina militärutgifter och inleda en avveckling av invasionsförsvaret. Trots det innehåller den statsbudget som Miljöpartiet står bakom otidsenliga nivåer på militärutgifterna. Under år 2000 kommer vi att betala rekordhöga 43 miljarder kronor för att kunna möta det hot som inte längre finns.

Denna groteska felprioritering av landets ekonomiska resurser är ett resultat av försvarsuppgörelsen mellan Centern och Socialdemokraterna 1996. Det är först 1999 som en riksdagsmajoritet accepterat militära utgiftsminskningar och överföring av resurser till sjukvården som Miljöpartiet krävt. Men de kommer först 2002.

Grunden för vårt regeringssamarbete har varit en respekt för tidigare fattade beslut. Eftersom Centerpartiet och Socialdemokraterna inte är förmögna att bryta sitt femåriga försvarsbeslut från 1996 som avser perioden 1997–2001, fortsätter det därför tyvärr att gälla. Miljöpartiets uppfattning är att det finns ett långt större utrymme för militära utgiftsminskningar i nästa försvarsbeslut.

Till finansutskottet.....	1
Försvarsutskottet.....	1
Regeringen.....	1
Motionerna.....	2
Utskottets överväganden.....	3
Avvikande meningar.....	4